

VIJF FASEN OP WEG NAAR EEN NIEUW LEVEN

BEHANDELUNIT VAN DE HUTTEN

Jongens die zware geweldfeiten plegen, kunnen door jeugdrechters naar het gesloten centrum De Hutten in Mol worden gestuurd. En de strafsten onder hen, zij die terugkomen, vliegen in de behandelunit.

Van onze redactrice

'Mijn leven buiten was makkelijk. Als ik iets wilde, dan pakte ik het. Er werd soms gevochten, tussen bendes. Het was misschien wel gevaarlijk, ja.'

'Eerst moest ik naar Everberg, en vandaar brachten ze me rechtstreeks naar hier. Hier heb ik meer inzicht gekregen in mijn problemen. Vroeger vond ik alles goed. Nu weet ik dat het al lang heel slecht met mij gaat.'

Twee citaten van jongens van rond de 17 jaar, die in de gesloten gemeenschapsinstelling De Hutten verblijven. Omdat ze zware feiten hebben gepleegd: inbraak, bedreigingen, roofovervallen, car- en homejackings, noem maar op. Geen doetjes dus, en sommigen onder hen, pakweg zo'n 40 procent, komen hier meer dan eens. Voor hen is ruim twee jaar geleden een intensieve behandelunit opgestart. Als de jeugdrechter mee wil, blijven ze daar negen maanden of langer. In de gewone units blijven ze drie maanden.

Er geldt in de behandelunit een heel andere aanpak. Om te beginnen zitten ze eerst een paar weken alleen op hun kamer. *'Ge verveelt u de hele dag. Ge spoelt de wc tien keer door, ook al is het niet nodig.'* Zo luidt nog een citaat dat vandaag en morgen wordt uitgezonden in het Radio1-programma *Stories*. Producer Wim Vangrootloon liet gedurende een half jaar een eenvoudig opnametoestel met microfoon op de unit achter. Een berekend risico, zegt de radiomaker: 'De kans bestond dat we de microfoon niet zouden terugzien. Dat hij vernield of gestolen zou worden.'

Maar het lukte. Diverse jongens spraken op het bandje over hun leven binnen de muren van de instellingen, en daarbuiten. 'Ze zijn erg eerlijk geweest. Dat heeft me positief verrast', zegt teamverantwoordelijke Ringo Van Dingenen. 'Maar het is ook net datgene waarin we ze trainen: inzicht krijgen in hun eigen leven. Hun sterktes en zwaktes leren kennen. Frustraties op een verbale manier leren uiten.'

Dat het werkt, blijkt ook uit het feit dat er op deze unit veel minder geweldincidenten voorvallen, voegt Van Dingenen eraan toe. 'Er loopt er wel eens ene stampvoetend weg en dan bonkt hij nog op alle deuren met zijn vuisten. Maar bewust geweld om iets kapot te maken, of geweld tegen het personeel, dat niet.'

De sterkte van de aanpak zit 'm volgens Van Dingenen in de gefaseerde aanpak. De eerste is de 'droge' fase, alleen op de kamer. Geleidelijk aan mogen ze overstappen naar volgende fasen die meer op het groepsleven en het buitenleven zijn gericht. Maar niet zonder dat ze allerlei opdrachten hebben vervuld.

'In fase één moeten ze bijvoorbeeld een levenslijn maken, waarop ze de goede en slechte dingen aanduiden die hen zijn overkomen. En we vragen hen ook het moment aan te geven waarop de zaken ten slechte zijn gekeerd. Daar hebben ze vaak nooit eerder over nagedacht. Velen maken een hele collage, met A3-papier dat ze aan elkaar plakken. Dat vragen we niet eens.'

Na elke fase moet een jongere voor een jury verschijnen en zijn zaak bepleiten. 'Ze moeten zelf verantwoordelijkheid nemen. Dat is hier het sleutelwoord', zegt algemeen directeur Magda Massoels. Ook de ouders worden nauw bij de behandeling betrokken: huisbezoeken, vanaf fase 3, worden eerst men hen doorgepraat en er worden strikte uurschema's opgesteld. Van Dingenen: 'We bellen tijdens zo'n uitstap ook naar huis om te horen hoe het gaat. Dat deden we vroeger allemaal niet, en dat doen de andere units ook niet.'

Waarom niet, als het resultaat zo succesvol is? Er zijn immers al verscheidene jongens die het hele traject doorliepen en sindsdien geen strafbare feiten meer pleegden. 'Omdat het erg intensief werken is voor de begeleiders', zegt Vandingenen. 'We zitten hen dicht op het vel.'

'En ook omdat we niet iedere jongere aan zo'n zwaar regime willen onderwerpen', zegt Massoels. 'Jongens die hier voor het eerst komen, worden soms wakker geschud omdat ze naar Mol zijn gestuurd. Voor hen is dat nog een schok. Maar dat betekent niet dat je ze allemaal met de zwaarste hamer moet bewerken. Negen maanden is voor een minderjarige een eeuwigheid!'

'In feite voeden we hen hier weer op', zegt Vandingenen. 'Velen hebben totaal geen opvoeding gekregen. Ze mochten alles, pakten alles wat ze wilden, kenden geen structuur. Ze missen planning in hun leven. En dan is het mooi om ze, zoals in dat radioprogramma, weer te horen dromen over hun toekomst.'

Op de deur van zijn kamer heeft een jongen zijn naam geplakt. En daaronder: *'Fase: beu hier. Moet dringend weg.'*

RADIO1

Reportage over De Hutten in Mol (zie boven): <http://www.radio1.be/programmas/stor/>